

Společné tiskové prohlášení Jana Vozábala, Iva Janouška, Otakara Božejovského a Dalibora Pitucha k jednání zastupitelstva města Český Krumlov

Český Krumlov, 14. 9. 2023

Na jednání zastupitelstva města Český Krumlov byl dne 31. 8. 2023 projednáván bod *Soubor originálních uměleckých děl – sbírka ilustrací pro děti, aktuální informace*. Před projednáním tohoto bodu nebyl předložen žádný relevantní materiál, což je postup v rozporu s jednacím řádem zastupitelstva – to již na místě konstatovali někteří zastupitelé. I přes tyto výhrady byl bod projednán a přijato usnesení, které se zásadním způsobem týká námi připraveného a realizovaného projektu. Při projednávání tohoto bodu, ke kterému jsme nebyli přizváni, ani jsme nebyli jinak informováni o jeho projednávání, byly veřejnosti sděleny zavádějící informace, vážná obvinění a dokonce vysloveno podezření z podvodu. Proto považujeme za nutné vydat k této situaci toto naše společné tiskové prohlášení.

Vedením města bylo vysloveno podezření, že zastupitelé, kteří hlasovali v roce 2021 pro koupi sbírky ilustrací Otakara Božejovského, byli uvedeni v omyl, čímž měl být spáchán podvod, a to proto, že:

- a. zastupitelé nebyli obeznámeni s faktem, že po nabytí sbírky ji nelze po dobu 50 let prodat,
- b. nejsou k dispozici doklady a původu díla (certifikáty),
- c. předložený projekt, který pro město Český Krumlov vypracoval Dalibor Pituch v letech 2020 až 2021, neodpovídá realitě,
- d. zastupitelé nevěděli o tom, že sbírka byla již nabízena jiným institucím, které tuto nabídku odmítly.

Dále bylo uvedeno, že:

- e. město zakoupilo něco jiného, než co je součástí znaleckého posudku,
 - f. aktuální zápůjčky ilustrací pro výstavní účely jsou pro město nevýhodné,
 - g. se jedná o „naprosto neznámou výstavu možná světových autorů, která údajně obletěla svět“,
- dále že s dětmi a návštěvností dětí nemají výstavy ilustrací nic společného, tudíž že tato sbírka v Českém Krumlově nemá co dělat a další informace, kterými se v rámci tohoto tiskového prohlášení nebudeme zabývat.

Výše uvedená vyjádření uvádíme v rámci tohoto prohlášení na pravou míru.

K bodu a: Ustanovení je uvedeno v bodu 7.3. návrhu kupní smlouvy, která je součástí materiálu předloženého, projednáváného a následně schváleného zastupitelstvem města Český Krumlov dne 14. 10. 2021. Tyto materiály jsou veřejně dostupné na webu města Český Krumlov. Součástí materiálu je dále znalecký posudek, koncepce Centra umění dětem a další důležité informace. Pro úplnost je nutno uvést, že tento bod smlouvy umožňuje tento zákaz změnit, ale pouze dohodou smluvních stran.

K bodu b: Kupní smlouva v bodu 1.4. obsahuje prohlášení a garanci prodávajícího, že „se jedná o sbírku originálních uměleckých děl autorů uvedených v přílohách smlouvy“, zároveň prodávající prohlašuje, že „předmětná díla ... nevykazují žádné právní a faktické vady“. Dále bylo prodávajícím poskytnuto Čestné prohlášení k potvrzení pravosti Sbírkou ilustrací, že všech 583 kreseb, které jsou předmětem koupě jsou originály nastřádané v rámci vydávání knih nakladatelstvím Bohem Press.

Nejdůležitějším dokladem autenticity pak je samotné publikování těchto ilustrací, a to jak v dětských knížkách, tak katalogích výstav ilustrací, které jsou uloženy v Klášteře Český Krumlov. Čestné prohlášení prodávajícího je plně dostačující pro žádost o příspěvek z Akvizičního fondu Ministerstva kultury ČR, s nímž byla tato forma doložení původu konzultována. Zároveň tento způsob plně odpovídá praxi, kdy ověření pravosti díla je zajištěno kvalifikovanou autoritou, která v minulosti s dílem umělce intenzivně pracovala a jedná se o renomovaného odborníka, který je s umělcem profesně spjat.

K bodu c: Projekt Centra umění dětem zpracovaný v roce 2021 Daliborem Pituchem, který byl součástí zastupitelstvem schváleného materiálu, byl zpracován za účasti a přispění zástupců města Český Krumlov, Městského divadla Český Krumlov, s konzultací se zástupci Ministerstva kultury a dalších institucí. Odhady návštěvnosti, které jsou hlavním terčem kritiky, byly zpracovány na základě statistických dat získaných od kulturních institucí v Českém Krumlově, statistických dat ČSÚ a dalších zdrojů uvedených v tomto projektu. Vývoj

návštěvnosti kulturních institucí i v Českém Krumlově se v letech 2022 a 2023 výrazně proměnil vlivem doznívající pandemie, válečného konfliktu na Ukrajině a souvisejících krizí.

V případě financování nákupu sbírky byl jako jeden, nikoliv jediný způsob spolufinancování doporučen i Akviziční fond Ministerstva kultury ČR a současně byla zdůrazněna jeho nenáročnost. Součástí projektu nebylo a ani nemohlo být detailní prověření podmínek dotačního programu, jelikož to bylo součástí až provozní fáze. Aktuálně podané žádosti o podporu z Akvizičního fondu však jistě neprospěla veřejná vyjádření vedení města, která zazněla na zmiňovaném zastupitelstvu města Český Krumlov.

Od června 2023 byla městu Český Krumlov průběžně poskytována ekonomická a statistická data k blíže nespécifikovanému účelu, nikoliv ke zveřejnění. Předpokládali jsme, že data slouží k zpracování analýzy, o jejímž zpracování jsme byli informováni, že tuto analýzu obdržíme, budeme se k ní moci vyjádřit, případně upřesnit některá fakta. Takto byla poskytnuta i data o roční návštěvnosti jednotlivých programových činností Klášterů. Považujeme za důležité upřesnit, že:

- od června 2021 do května 2022 byla v době po covidu uspořádána výstava Svět fantazie Jindry Čapka s návštěvností 4.472 návštěvníků, tato výstava byla zkušebním projektem
- vystavování samotné sbírky byla zahájeno slavnostní vernisáží až 1. 6. 2022. Samotná sbírka je tedy vystavována 15 měsíců, z toho 3 měsíce s omezeným zimním provozem z důvodů úsporných opatření ke snížení energetické náročnosti. Za 12 měsíců denního provozu sbírku navštívilo 5.121 návštěvníků.
- Návštěvnost Klášterů v roce 2022 činila 23.680 osob, ke konci srpna 2023 pak návštěvnost činí 13.928 osob a celkovou roční návštěvnost očekáváme podobnou jako v roce 2022. Dlužno dodat, že v roce 2023 byl z důvodu snížení energetické náročnosti uzavřen provoz v lednu a v měsících únor a březen byl provoz pouze víkendový. Očekáváme, že úspora nákladů na energie a další související snížení nákladů v zimním období bude převyšovat snížení výnosů z činnosti, tedy i dostatečně ospravedlní snížení návštěvnosti.

K bodu d: Otakar Božejovský popírá, že sbírka byla nabízena k prodeji uvedeným institucím. To, že toto tvrzení místostarosty města se nezakládá na pravdě je doloženo dopisem ředitele Sladovny Písek a informací od ředitele Alšovy jihočeské galerie (AJG). V případě AJG se kdysi jednalo o možnosti vystavit sbírku, ale výstava realizována nebyla. Dle informací od ředitele AJG pracovníci galerie o existenci sbírky Otakara Božejovského věděli z odborných kruhů, možnosti akvizice sbírky se zabývali ve spolupráci s Jihočeským krajem, ale tyto úvahy nebyly založeny na předchozí nabídce, či jednání s Otakarem Božejovským. Vzhledem ke koncepci sbírkotvorné činnosti AJG nebylo v dalších úvahách o koupi sbírky ze strany AJG pokračováno. Kromě toho, i kdyby to byla pravda, odmítnutí koupě by nebylo dokladem nižší hodnoty sbírky.

K bodu e: Jediné rozdíly, o kterých lze hovořit, jsou rozdíly v uváděných rozměrech ilustrací. Vzhledem k dlouholetému budování soukromé sbírky, jejímž primárním účelem nebyl prodej, nebyly rozměry uváděny dle jednotné metodiky. Někdy byl uváděn rozměr papíru, někdy pouze velikost ilustrace. Převzetí sbírky, tedy 583 kusů ilustrací, probíhalo za účasti zástupců Odboru správy majetku a investic Městského úřadu Český Krumlov a Klášterů Český Krumlov. Následně byla sbírka zapečetěna a převezena odbornou dopravní společností do Českého Krumlova, kde byla uložena v trezoru. Zde následně proběhla katalogizace všech ilustrací, a to jednotnou metodikou uvádění rozměrů. Dlužno dodat, že hodnotu uměleckého díla neurčují jeho rozměry a nelze tedy zpochybňovat znalecký posudek, který byl vypracován Miroslavem Zíkou v prosinci roku 2020.

K bodu f: V současné době jsou dojednány zápůjčky částí sbírky pro výstavy v Opavě a Bratislavě. V případě výstavy v Domu umění Opava se jedná o výstavu Svět fantazie Jindry Čapka o rozsahu cca 200 kreseb, z nichž pouze 52 je zapůjčeno ze sbírky ilustrací města. Ostatní vystavované ilustrace jsou zapůjčeny autorem. Kláštery Český Krumlov zajišťují výstavu tzv. na klíč, tedy počínaje výstavní koncepcí až k realizaci.

V případě 29. ročníku Bienále ilustrací v Bratislavě se však jedná o prezentaci sbírky ilustrací města v rámci jedné z nejvýznamnějších světových ilustrátorských výstav, kterou v průběhu dvou měsíců navštíví více jak 47 000 návštěvníků z řad odborné i široké veřejnosti. Naším cílem je prezentovat sbírku, činnost Klášterů Český Krumlov a město Český Krumlov. Náklady činí 200 tis. Kč a jsou pokryty z výnosu zápůjčky do Opavy (100 tis. Kč), marketingového rozpočtu Klášterů (50 tis. Kč) a rozpočtu města Český Krumlov, potažmo partnerů (50 tis. Kč). Tyto záměry včetně rozpočtů vzala na vědomí rada města Český Krumlov a byla tak seznámena se všemi detaily těchto zápůjček.

K bodu g: Sbíрка Otakara Božejovského byla během 70. až 90. let 20. století prezentována na desítkách výstav v Evropě, severní Americe nebo v Japonsku. Výstavy se uskutečňovaly v renomovaných institucích (např. The Metropolitan Museum of Art v New Yorku, Museo Español de Arte Contemporáneo v Madridu, Centre Pompidou v Paříži a další) a za účasti významných osobností (například Jacqueline Kennedy Onassis – bývalá první dáma USA, Andy Warhol – umělec, Elena - španělská infantka, Václav Havel – prezident ČSFR, Bernadette Chirac – manželka francouzského prezidenta, Mičiko – japonská císařovna a další). Podrobný přehled je uveden v příloze č. 3 projektu Centra umění dětem.

Na závěr bychom rádi uvedli, že ani my nejsme spokojeni s dosavadním vývojem návštěvnosti 3+ galerie, v jejímž rámci je sbírka Otakara Božejovského prezentována. Vyjádření ze zastupitelstva města Český Krumlov však poškodila celý projekt 3+ galerie, sbírku Otakara Božejovského i naši dosavadní práci. Každý start nové instituce, a obzvláště v tak složité době je náročný, výše uvedená vyjádření a přístup vedení města jej však činí ještě složitějším. Sbíрку Otakara Božejovského považujeme i nadále za ideální programovou náplň pro rekonstruovaný areál Klášterů Český Krumlov. Město Český Krumlov udělalo při nákupu sbírky Otakara Božejovského dobrý krok, jehož výhody se ukáží v dalších letech.

Jan Vozábal
ředitel
Městské divadlo
Český Krumlov

Ivo Janoušek
kurátor
Kláštery Český Krumlov

Otakar Božejovský
sběratel

Dalibor Pituch
zpracovatel projektu
Centrum umění dětem